

Nes kommune

3540 Nesbyen

Rapport etter forurensningstilsyn ved Nesbyen avløpsanlegg

Sammendrag

Fylkesmannen gjennomførte 10. juni 2014 forurensningstilsyn ved Nesbyen avløpsanlegg. Tilsynet ble gjennomført som en inspeksjon. Denne rapporten omhandler avvik og andre forhold som ble avdekket under inspeksjonen. Rapporten omhandler også oppfølging etter inspeksjonen. Den er å anse som endelig hvis vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen 9. juli 2014.

Fylkesmannen avdekket tre avvik under inspeksjonen. Avvikene gjaldt følgende:

- Overordnede mål for hvordan virksomheten kan påvirke det ytre miljøet var ikke dokumentert.
- Virksomhetens dokumentasjon av avvikshåndtering på forurensningsområdet var mangelfull.
- Nesbyen avløpsanlegg hadde i 2013 et større tap av avløpsvann fra avløpsnettets enn det som er tillatt.

Avvikene er nærmere beskrevet under eget punkt.

Vi ber om at virksomheten innen 1. august 2014 sender Fylkesmannen en plan for retting av avvikene. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet under eget punkt.

Virksomheten skal betale 12 000 kr i gebyr for inspeksjonen.

Marianne Seland
seniorrådgiver

Håkon Dalen
kontrollør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift

Diverse informasjon

Dato for inspeksjonen: 10. juni 2014	Rapportnummer: 2014.025.I
Forrige inspeksjon: 29. april 2008	
Kontaktperson for virksomheten: Tor Dalevold, avdelingsleder vei, vann og avløp	Tilstede fra Fylkesmannen: Marianne Seland Håkon Dalen

Kontrollert virksomhet

Navn: Nesbyen avløpsanlegg, eid og drevet av Nes kommune	E-post: postmottak@nes-bu.kommune.no
Besøksadresse: Nesbyen	Telefon: 32 06 83 00
Organisasjonsnr.: 974639718	Kommune: 0616 Nes
	Anleggsnr.: 0616.0012.01
Anleggsaktivitet: Avløpsnett og -rensing	Tillatelse gitt: 19. februar 2002
Risikoklasse: 3	Tillatelse sist endret: 2. mai 2013

Bakgrunn for inspeksjonen

Fylkesmannen gjennomførte inspeksjonen for å kontrollere om Nes kommune for Nesbyen avløpsanlegg overholder gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven. Inspeksjonen inngår i en landsdekkende kontrollaksjon for avløpsanlegg.

Tema for inspeksjonen var som følger:

- avløpsnett
- driftsresultater
- utslippskontroll
- internkontroll
- risikovurdering
- langsiktige planer

Rapporten beskriver avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen, innen områder der Fylkesmannen er forurensningsmyndighet. Rapporten gir altså ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: et forhold som Fylkesmannen mener er nødvendig å påpeke for å ivareta det ytre miljøet, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Resultater fra inspeksjonen

Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Overordnede mål for hvordan virksomheten kan påvirke det ytre miljøet var ikke dokumentert.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 4.

Kommentarer:

Ifølge internkontrollforskriften skal Nes kommune fastsette og dokumentere mål for hvordan Nesbyen avløpsanlegg kan påvirke det ytre miljøet. Disse målene bør være konkret formulert, tallfestet (der det er naturlig) og målbare. Videre bør beskrivelsen av målene inkludere referanser til regelverk eller annen dokumentasjon som viser bakgrunnen for at kommunen har disse målene. Eksempel på slike overordnede mål ved Nesbyen avløpsanlegg er minimum renseseffekt for fosfor, maks tap av urensset avløpsvann fra avløpsnett, generering av støy og lukt, og rett håndtering av farlig avfall. Andre mål kan gjelde planlagt langsiktig vedlikehold, for eksempel utskifting av ledningsnett eller mål om innlekking av fremmedvann.

Avvik 2

Virksomhetens dokumentasjon av avvikshåndtering på forurensningsområdet var mangelfull.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 7.

Kommentarer:

Gjennomsnittlig renseseffekt for fosfor ved Nesbyen renseanlegg var 90 % i 2013. Kravet er 93 %, jmfør virksomhetens utlippstillatelse. Videre viste prøveresultatet fra påsken 2014 en fosforrenseeffekt på 43,6 %. Ifølge virksomhetens representanter skyldes avviket om gjennomsnittlig fosforrenseeffekt i 2013 hovedsakelig to ting: dårlig renseseffekt ved høy belastning i påskeuken, og dårlig renseseffekt i forbindelse med flom, som medførte inntransport av mye fremmedvann til renseanlegget. Virksomheten var ved inspeksjonen i gang med å gjennomføre tiltak som skal bidra til at dette avviket ikke skjer på nytt. Blant annet ved å justere renseprosessen i anlegget. Men denne avvikshåndteringen var ikke dokumentert. Ifølge internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 7 skal håndteringen av alvorlige og/eller stadig gjentakende avvik på forurensningsområdet dokumenteres. Kommunens representanter fortalte ved inspeksjonen at de hadde en praksis for slik avvikshåndtering, og kommunen hadde en dokumentert rutine for avvikshåndtering. Men håndteringen av avviket om fosforrenseeffekt i 2013 var ikke dokumentert. Fylkesmannen mener at avvik som gjelder brudd på utlippstillatelsens krav til fosforrenseeffekt er så alvorlige at avviket skal avviksbehandles på en grundig måte, og at avvikshåndteringen skal dokumenteres.

Avvik 3

Nesbyen avløpsanlegg hadde i 2013 et større tap av avløpsvann fra avløpsnettets enn det som er tillatt.

Avvik fra:

Virksomhetens utslippstillatelse, forurensningsforskriften § 14-5 og internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 7.

Kommentarer:

Avløpsnettets tilknyttet Nesbyen avløpsanlegg har åtte pumpestasjoner. Alle disse pumpestasjonene har overløp, som ledes til infiltrasjon. Overløpene er utstyrt slik at kommunen kan registrere tid for når vann har gått i overløp. I tillegg er det et overløp ved Nesbyen renseanlegg, som fungerer slik at kommunen pumper urensset avløpsvann ut fra innløpet til anlegget i de tilfellene renseanleggets mottakskapasitet for avløpsvann blir overskredet. Overløpsvann ved renseanlegget blir ledet til Hallingdalselva via bakken utenfor renseanlegget. Ifølge kommunens representanter var det ikke flere overløp på avløpsnettets enn de åtte i pumpestasjonene og overløpet ved renseanlegget. Videre kjente de ved inspeksjonen ikke til større lekkasjer på avløpsnettets.

Nesbyen renseanlegg behandlet ifølge anleggets årsrapport 244 363 m³ avløpsvann i 2013, og kommunen registrerte 28 100 m³ i overløp ved renseanlegget. Kommunens representanter fortalte ved tilsynet at det sjelden er overløp ved pumpestasjonene, blant annet fordi pumpestasjonene er tilknyttet nyere ledningsnett som ikke er særlig utsatt for inntrenging av fremmedvann. Dessuten ledes overløpene fra pumpestasjonene til infiltrasjon, og ved beregning av tap fra avløpsnettets kan det gjøres fratrukk for tapt avløpsvann som infiltreres (virksomhetens utslippstillatelse vedlegg 1 punkt 2). Det betyr at Nesbyen avløpsanlegg trolig hadde et tap av avløpsvann fra avløpsnettets på ca. 10 % i 2013, og at dette tapet nesten utelukkende kom fra overløp ved renseanlegget. Overløpet skyldtes ifølge kommunens representanter hovedsakelig innlekking av fremmedvann ved flom i Hallingdalselva og ved kraftig nedbør, med påfølgende hydraulisk overbelastning på renseanlegget. Nesbyen avløpsanlegg har krav til maks 1 % tap av avløpsvann fra avløpsnettets (virksomhetens utslippstillatelse). Med avløpsvann mener vi i denne sammenhengen sanitært og industrielt avløpsvann, slik som definert i forurensningsforskriften § 11-3. Kommunens representanter hadde ikke vært bevisste dette kravet. Kommunen hadde ved tilsynet ikke praksis for å registrere eller beregne driftstid for utslipp fra alle overløpene tilknyttet Nesbyen avløpsanlegg.

Nes kommune må iverksette tiltak som sikrer at:

- Nesbyen avløpsanlegg ikke har større tap av avløpsvann fra avløpsnettets enn det som er tillatt (se «Krav til restutslipp fra rensedistrikt i Nes kommune» i virksomhetens utslippstillatelse)
- kommunen fortløpende får registrert eller beregnet driftstid for overløp på avløpsnettets (jmfør forurensningsforskriften § 14-5)

- andelen tap av avløpsvann fra avløpsnettets regelmessig (månedlig) blir oppsummert og kontrollert, så kommunen kan bevisst på hvor stort tapet av avløpsvann er, og at den eventuelt kan iverksette avvikshåndtering/korrigerende tiltak hvis det er nødvendig (jamfør internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 7)
- resultatmål for tap av avløpsvann fra avløpsnettets blir inkludert i kommunens overordnede mål for Nesbyen avløpsanlegg (jamfør også avvik 1)

I tillegg anbefaler vi at oppnådde resultater for tap fra avløpsnettets blir rapportert i årsrapporter for avløpsanlegget, slik at resultatene blir synliggjort.

Disse tiltakene vil blant annet inkludere å innføre og etterleve aktuelle arbeidsrutiner, og å dokumentere disse rutinene som en del av avløpsanleggets internkontroll, jamfør kravene i internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 7.

Andre forhold

Akkreditert prøvetaking

Nes kommune er i ferd med å få innført akkreditert prøvetaking ved Nesbyen renseanlegg, etter forurensningsforskriften § 14-11. Kommunens representanter mente ved tilsynet at prøvetakingen ved renseanlegget trolig kan gjøres akkreditert innen utgangen av 2014. Fylkesmannen mener det er viktig at prøvetaking ved avløpsanleggene vi forvalter i Buskerud blir gjort av virksomheter som er akkreditert, og vi forventer at akkreditert prøvetaking kommer på plass ved alle avløpsanleggene vi forvalter i Buskerud innen utgangen av 2014. Vi ønsker å få informasjon om når anleggene er godkjent for akkreditert prøvetaking, og ber derfor Nes kommune melde fra til oss når Nesbyen avløpsanlegg har fått en slik godkjenning.

Oppfølging etter inspeksjonen

Nes kommune plikter snarest å få rettet avvikene som er beskrevet i denne rapporten. Vi ber om at dere innen 1. august 2014 sender oss en skriftlig plan for hvordan avvikene vil bli rettet. Planen skal angi tidspunkt for når avvikene skal være ferdig rettet.

I tillegg ber vi om å få informasjon om status for akkreditert prøvetaking, i løpet av januar 2015.

Vi ber om at dere sender tilbakemeldinger per e-post til fmbupost@fylkesmannen.no, gjerne med kopi til kontrolløren (fmbuhda@fylkesmannen.no). Eventuelt kan dere sende tilbakemeldinger per post til Fylkesmannen i Buskerud, postboks 1604, 3007 Drammen.

Gebyr for inspeksjonen

Fylkesmannen er pålagt å kreve gebyr for gjennomførte inspeksjoner i virksomheter med tillatelse etter forurensningsloven. Gebyret skal dekke kostnadene for gjennomføringen av inspeksjonene. Nesbyen avløpsanlegg er plassert i risikoklasse 3. Dette innebærer at virksomheten skal betale 12 000 kr i gebyr for inspeksjonen, jamfør forurensningsforskriften § 39-6. Faktura med innbetalingsblankett ettersendes.

Offentlighet i forvaltningen

Den endelige inspeksjonsrapporten vil være tilgjengelig for offentligheten på www.fmbu.no, jamfør offentleglova.

Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med forskrifter
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid virksomheter (internkontrollforskriften)
- korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen
- virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige driften og til forhold av betydning for det ytre miljøet
- Utslippstillatelse for avløpsvann inkludert overvann fra Nes kommune, datert 19. februar 2002 (virksomhetens utslippstillatelse)

Informasjon til virksomheten

Regelverk som Fylkesmannen informerte om:

- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Aktuelle brosjyrer/faktaark:

- Avløpsanlegg – Vurdering av risiko for ytre miljø. Norsk Vann rapport 197/2013 (www.norskvann.no).